



Doradzamy ludziom



powiat  
sulęciński



## Mediacja oraz sposoby polubownego rozwiązania sporu

### Czym jest mediacja?

Mediacja jest procesem rozwiązywania konfliktów lub sporów za pomocą neutralnej trzeciej strony, zwanej mediatorem. Mediacja jest dobrowolna. Mediację prowadzi się na podstawie umowy o mediację albo postanowienia sądu kierującego strony do mediacji. Umowa może być zawarta także przez wyrażenie przez stronę zgody na mediację, gdy druga strona złożyła wniosek o wszczęcie mediacji. Wniosek o przeprowadzenie mediacji zawiera oznaczenie stron, dokładnie określone żądanie, przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie, podpis strony oraz wymienienie załączników. Jeżeli strony zawarły umowę o mediację na piśmie, do wniosku dołącza się odpis tej umowy. Sąd może skierować strony do mediacji na każdym etapie postępowania. Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia kierującego strony do mediacji nie wyraziła zgody na mediację.

### Jaki jest cel mediacji?

Celem mediacji jest umożliwienie stronom osiągnięcia porozumienia poprzez negocjacje, dialog i współpracę, zamiast prowadzenia sporu przed sądem lub innym organem arbitrażowym. Mediator, będąc neutralnym i niezależnym pośrednikiem, pomaga stronom zidentyfikować i zrozumieć ich potrzeby i interesy oraz wspólnie opracować rozwiązanie, które jest akceptowalne dla obu stron. Mediacja może dotyczyć różnych obszarów, takich jak sprawy rodzinne, sąsiedzkie czy cywilne. Jest to proces dobrowolny, co oznacza, że strony dobrowolnie decydują się uczestniczyć w mediacji i mają pełną kontrolę nad wynikiem procesu. Mediacja jest często skuteczną alternatywą dla procesów sądowych, ponieważ może prowadzić do szybszego, bardziej elastycznego i bardziej satysfakcjonującego rozwiązania dla wszystkich zaangażowanych stron. Postępowanie mediacyjne nie jest jawne. Mediator, strony i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym są obowiązane zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedziały się w związku z prowadzeniem mediacji. Strony mogą zwolnić mediatora i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym z tego obowiązku. Bezskuteczne jest powoływanie się w toku postępowania przed sądem lub sądem polubownym na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym.

## **Kto może być mediatorem?**

Mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych. Mediatorem nie może być sędzia. Nie dotyczy to sędziów w stanie spoczynku. Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych oraz uczelnie mogą prowadzić listy mediatorów oraz tworzyć ośrodki mediacyjne. Wpis na listę wymaga wyrażonej na piśmie zgody mediatora. Informację o listach mediatorów oraz ośrodkach mediacyjnych przekazuje się prezesowi sądu okręgowego.

## **Jakie są sposoby rozwiązywania sporów?**

Istnieje wiele innych podejść i technik mediacji, które mogą być dostosowane do indywidualnych potrzeb i charakteru konkretnego konfliktu. Kluczową rolę odgrywa tu elastyczność mediatora oraz dostosowanie procesu mediacji do specyfiki danej sytuacji i potrzeb strony. Mediator prowadzi mediację, wykorzystując różne metody zmierzające do polubownego rozwiązania sporu, w tym poprzez wspieranie stron w formułowaniu przez nie propozycji ugodowych lub na zgodny wniosek stron może wskazać sposoby rozwiązania sporu, które nie są dla stron wiążące. Wyróżnia się:

- ✓ **Mediację tradycyjną** - w tym podejściu mediator spotyka się z obiema stronami konfliktu w bezpiecznym i prywatnym miejscu. Mediacja może odbywać się w jednej sesji lub w serii spotkań, w zależności od złożoności sprawy i potrzeb strony.
- ✓ **Mediację online** - w dobie nowoczesnych technologii coraz częściej stosuje się mediację online. Strony mogą uczestniczyć w sesjach mediacji za pomocą wideokonferencji, co pozwala na przeprowadzenie procesu mediacji bez konieczności fizycznego spotkania się.
- ✓ **Mediację ustrukturyzowaną** - w tym podejściu mediator stosuje określone techniki i narzędzia, aby prowadzić dialog i negocjacje między stronami. Mediacja ustrukturyzowana może obejmować wykorzystanie pytań, scenariuszy, modeli konfliktu itp., aby pomóc stronom w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów.
- ✓ **Mediację ułatwioną** - w niektórych przypadkach mediator może pracować z każdą stroną osobno, aby pomóc im zidentyfikować swoje potrzeby i interesy oraz opracować strategię negocjacyjną. Następnie mediator może pomóc stronom w negocjacjach i wspieraniu procesu osiągnięcia porozumienia.
- ✓ **Mediację narracyjną** - w mediacji narracyjnej strony koncentrują się na opowiadaniu swoich historii i doświadczeń związanych z konfliktem. Mediator pomaga w wydobyciu i zrozumieniu tych narracji, co może prowadzić do lepszego zrozumienia perspektyw obu stron i łagodzenia konfliktu.

## **Jaki jest czas trwania mediacji?**

Czas trwania mediacji może być różny. Im bardziej skomplikowana sprawa, tym więcej czasu może być potrzebne na jej rozwiązanie. Mediacje mogą trwać krócej lub dłużej, w zależności od zaangażowania stron w proces negocjacyjny. Ogólnie rzecz biorąc, mediacje mogą trwać od kilku godzin do kilku dni lub nawet tygodni,

w zależności od powyższych czynników i indywidualnych okoliczności danej sprawy. Kierując strony do mediacji, sąd wyznacza czas jej trwania na okres do trzech miesięcy. Na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów termin na przeprowadzenie mediacji może zostać przedłużony, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy.

**Mediacja może być również przeprowadzona w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej.**

Stroną inicjującą przeprowadzenie nieodpłatnej mediacji może być wyłącznie osoba uprawniona - czyli taka która nie jest w stanie pokryć kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

**Nieodpłatna mediacja obejmuje:**

- ✓ poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających,
- ✓ przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji,
- ✓ przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej,
- ✓ przeprowadzenie mediacji,
- ✓ udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

**Nieodpłatna mediacja nie obejmuje spraw, w których:**

- ✓ sąd lub inny organ wydały postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego;
- ✓ zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

Więcej informacji na temat bezpłatnej pomocy prawnej i mediacji na terenie powiatu sulęcińskiego pod nr tel.: 509 256 700 oraz na <https://edukacja-prawna.info.pl/powiat-sulecinski/>

Źródła: ustawa z dnia 17 listopada 1964 r Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 1964 Nr 43 poz. 296), Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 945.).

Artykuł powstał w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie CIVIS SUM zadania publicznego pt.: „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej w powiecie sulęcińskim w 2024 r.” finansowanego ze środków przekazanych przez Powiat Sulęciński. Artykuł jest wkładem własnym osobowym do ww. zadania.